

ATS 12: 1 NATURSKILDRINGARNA I DEN NORRÖNA DIKTNINGEN. 43

språk på att vara historiska eller som åtminstone hafva kulturhistorisk vittnesgiltighet, dels af vissa språkliga förhållanden (särskildt namnförhållanden), dels af mytologiska föreställningar, som kunna anses gifva uttryck åt en större allmänhets uppfattning af verlden. I det följande skola vi se, huru detta kulturhistoriska faktum bekräftas af den norröna diktningens naturskildringar.

Det måste från början medgifvas, att natursinnet ej kan sägas höra till de mest karakteristiska dragen i den norröna vitterheten (skaldekonsten och den vittra prosan). Grundtvig anmärker med rätta, att förhäriligandet af det sedligas, det ideelas, det historiska hjeltelifvets skönhet varit af större betydelse än den fina, stämmingsfulla uppfattningen af naturlifvet. Denna anmärkning besannas äfven, om man kastar en blick på den urtidens väldiga dikteykel, som benämnes den nordiska eller germaniska mytologien. Våra förfäders gudasägner hemta ej som de grekiska, sådana dessa framträda i poesien, sin betydelse från den naturförgudningens väldiga skaparkraft, som lät lefvande väsen framstå öfverallt, som befolkade skog och mark, träd och källor, luft och haf, med en öfversvallande rikedom af personliggjorda naturkrafter: »hvarje källa hade sin najad, hvarje träd sin dryad, hvarje grotta var nymfernas boning»¹. Det barnsliga sinnets naiva uppfattning af det sköna och storartade i de yttre företeelserna har åt den antika mythen förlänat ett leende drag, en egendomlig strålgans. Den nordiska gudasagan röjer, i jämförelse med den grekiska mytologiens varma liffullhet och spelande färger, ett mera kallt och färglöst tycke, det olympiska löjet ersättes här af en kärf humor, formens skönhet af betydelsens djup, för att begagna

¹ V. Rydberg, *Den siste Athenaren* s. 180.